

страна на Бугарската национална комисија за УНЕСКО и Министерството за просвета ќе бидат издадени во посебна публикација.

Донесените документи на пленарната седница од 26 мај 1966 година преку националните комисији на УНЕСКО ќе бидат доставени до сите балкански земји, до комисиите за УНЕСКО и соодветните органи за просвета.

Т. П.

СОВЕТУВАЊЕ ЗА УЧЕБНИЦИТЕ ПО ИСТОРИЈА

На 11 и 12 март годинава во Загреб се одржа советување по проблемите на учебниците по историја во основните и средните училишта, свикано од Заедницата на југословенските издавачи на учебници, а во организација на Издавачкото претпријатие за издавање школски книги и учебници „Школска книга“ од Загреб. На советувањето зедоа учество претставници на соодветните издавачки куќи од земјата и приличен број автори чии учебници се во употребата.

Со оглед на ваквиот состав на учесниците, организаторите на ова среќавање појдуваа од претпоставката дека луѓето кои се непосредно ангажирани и се бават со проблематиката на пишувањето на учебници, се и најповикани и тие најдобро ќе најдат помеѓу себеси „заеднички јазик“ за соработка и согледување на општите проблеми околу пишувањето и издавањето на учебниците по историја.

Во оваа смисла, на советувањето се издвоија неколку централни проблеми на кои им се посвети посебно внимание, како на пример, каква е и каква би требало да биде функцијата на учебникот по историја во современата настава, како да се дојде до вреднувањето на постојните учебници, може ли и како да се дојде до потесна соработка помеѓу издавачите и авторите на овој план, потоа, дали може да се работи на општојугословенски учебници по овој наставен предмет и други.

Макар што со размената на мислења не се дојде до заеднички концепции, на пример, во поглед функцијата на учебникот по историја во настав-

ниот процес, особено во поглед третманот на т.н. „работен“ и „класичен“ учебник, или за начинот на добивањето и изборот на ракописи за учебници за печатење (преку конкурси или индивидуално ангажирање на одделни стручњаци), потоа, за работата на единствени учебници по историја (би-дејќи во тој поглед постојат и многу други проблеми, како што е прашањето на односот на националните истории или унификацијата на наставните планови и програми по историја и др.), сепак, независно од овие, а и некои други неусогласени ставови, на советувањето се донесоа општи заклучоци, кои се засноваа на фактот дека кај нас се видни постигањата во настојувањата учебниците да се прилагодат кон тенденциите за осовременување на историската настава. Овој процес во прилична мерка се одвива кај нас успешно. Во таа смисла се и доближени гледиштата по однос на оваа проблематика. Од донесените заклучоци (ставови) ги одбележуваме следниве:

— во принцип учебникот треба, според своите квалитети, да се пробира во земјата. Во тоа имено, би требало да се согледува решавањето на покренатото прашање за единствен југословенски учебник по историја. Во таа смисла кај нас веќе постоела, а и понатаму треба да постои практиката за слободно определување за учебниците, независно во кој издавачки центар се издадени;

— истакнатиот проблем за вклопување историјата на народностите во општојугословенската и балканската историја секако да стои, но тој треба да се решава не само програмски, туку и при пишувањето на учебниците;

— по прашањето за патиштата по кои треба да се доаѓа од учебнички ракопис (конкурс или преку индивидуално ангажирање на стручњаци), овде е битно да се дојде до поарен учебник и тоа побрзо, независно дали ќе се практикува првиот или вториот начин. Независно од тоа, главно е и при едниот или вториот метод, како од постојниот ракопис (учебник) да се одбере она што е квалитетно и потоа истиот да се усовршува;

— треба со многу такт и умеење да се решава прашањето на изборот на наставниот материјал, зашто специфичностите на борбата на одделни наши народи не е едноставна работа.

Затоа, во иднина поедините издавачи или заинтересирани автори ќе треба да стапат во поблизок контакт со соодветните луѓе во републиките, како би ги училе подобро тие карактеристики за да бидат внесени во учебниците. Во оваа смисла му се предложи на Сојузот на историските друштва на СФРЈ да организира работа на изборот на наставните содржини, а потоа тоа да се стори и во републиките, за додавање на специфичностите во развојот на нашите народи. (Со овој предлог се согласи и претседателот на овој Сојуз д-р Иван Божиќ, кој зеде учество на ова советување);

— историските читанки треба да имаат исто така своја методска концепција, прилагодена спрема таквата на учебникот;

— по прашањето за испитување и утврдување квалитетот на учебниците, со оглед што за тоа се заинтересирани и издавачите, треба секако да се настојува да се формираат посебни тела кои би се занимавале со оваа работа или пак издавачите да порачуваат кај соодветните педагошки институции испитување за утврдување квалитетот на учебниците на база пообјективни мерила и методи;

— со оглед истакнатата потреба за издавање на прирачници за наставниците, како и за изработување на учила и други наставни средства (кои — патем речено — се многу скапи), се подвлече дека издавачите треба повеќе да се заинтересираат и да ја прошират својата дејност во оваа смисла, за што исто така ќе треба да дојде до соработка-кооперација помеѓу издавачите;

— присутните забележија дека во педагошките и другите стручни списанија недоволно се објавуваат рецензии и критики на излезените учебници по историја. Затоа издавачите се согласија да финансираат едно свое списание во кое ќе се третира сè она што е сврзано со учебниците, помагалата и прирачниците за наставата, како во основните, така и во средните училишта.

На вториот ден од советувањето, организаторот овозможи во Карловац да се посетат два наставни часа по историја и тоа едниот во VIII одделение на основното училиште и во III клас на Карловачката гимназија. На обата часа се демонстрира практична

работа со ученикот. Дискусијата што се разви по тоа, покажа дека со квалитетниот учебник е можно почесто и успешно да се применува методот на работа со учебникот на часот, но дека и при лошиот и при квалитетниот учебник основен фактор за успешно изведување на наставниот процес пак си останува наставникот.

Покрај одбележеното, ова советување за учебниците по историја е јасен знак за сè поголемата заинтересираност и ангажираност на нашите издавачки куќи за подобрување квалитетот резултати на присутната грижа да се на учебниците. Тоа е еден од плодните одговори што подобро на својата задача и улога пред нашата општествена во условите на нашиот самоуправен систем.

В. К.

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИТЕ

Др Христо Андонов — Полјански, Професор на Филозофскиот факултет, Скопје

Др Александар Апостолов, Доцент на Филозофскиот факултет, Скопје

Емилија Бадер, Архивист при Институтот за национална историја, Скопје

Цветан Беличански, Професор на Педагошката академија, Битола

Костадин Делиниколов, Професор на Економското училиште „Борис Кидрич“, Скопје

Јордан Димевски, Професор на Педагошката академија, Скопје

Др Владо Ивановски, Асистент на Институтот за национална историја, Скопје

Др Орде Ивановски, Научен соработник на Институтот за национална историја, Скопје

Др Иван Катарциев, Виш научен соработник на Институтот за национална историја, Скопје

Ристо Кирјазоски, Архивист при Архивот на СР Македонија, Скопје

Др Војо Кушевски, Предавач на Филозофскиот факултет, Скопје